

„Bátran megnyitni a művészettörténet kapuit”

Tanulmánykötet Bajkay Éva 75. születésnapjára

FARKAS ZSUZSA

Földi Eszter és Hessky Orsolya (szerk.), MNG, Budapest, 2018, 293 oldal

50 év munkásságát méltatva, Bajkay Éva művészettörténész 75. születésnapjára jelent meg ez a tanulmánykötet, amelynek címét Botár Olivér, Kanadában élő művészettörténész bevezető soraiból választották. A Magyar Nemzeti Galéria kiadásában megjelent kötetben Botár kiemelte, hogy Bajkay Évának köszönhető az újraértelmezett Moholy-Nagy László munkásságát bemutató kötetének magyar nyelven való megjelenését, illetve azt, hogy Pécsen és a Magyar Nemzeti Galériában is bemutathatta az ehhez kapcsolódó kiállítást.

A pályatársat Passuth Krisztina mutatja be, a grafikai osztály munkatársai közül Hessky Orsolya és Zsákovics Ferenc méltatja a most is fiatalos, energikus művészettörténészt. Bajkay Éva 1943-ban született, és 1968-ban, közvetlenül az egyetem elvégzése után került az intézménybe. 1969-től a grafikai osztály tudományos munkatársa, 1980-tól helyettes osztályvezető, 1984-től 2000-ig a gyűjtemény vezetője. Nyugdíjasként mint tudományos főmunkatárs kutat tovább. Szoros köteléke a gyűjteménnyel és az osztállyal mind a mai napig megmaradt.

Most közölt publikációs jegyzéke csupán válogatás, e szerint első cikke Farkas Istvánról szólt, és a New Hungarian Quarterlyben jelent meg 1969-ben. Az utolsó pedig *Hol a kontextus?* címmel az Artmagazinban volt olvasható 2016-ban. Az Országos Széchényi Könyvtár katalógusában 72 rekord ugrik ki a nevénel, a kötetben a szakcikkek összegyűjtésével 150 tételt számolhatunk össze. Passuth Krisztina kiemeli a hálózati szempontok alkalmazását. Véleménye szerint a modern kutatási hálórendszernek Bajkay életművében több központja is van, az egyik Uitz Béla, akinek elkészítette *œuvre*-katalógusát is. A másik feltűnő szál a közép-európai kapcsolatrendszerek feltárása. Az életműben az avantgárd irányzatok elemzése, főleg a Bauhaus került a középpontba és az a sajátos szerep, amit ott a magyarok betöltöttek.

Az ünnepi kötet 14 tanulmányt tartalmaz, főleg a grafika témájában, Kelényi György, Murádin Jenő, Hessky Orsolya, Gonda Zsuzsa, Földi Eszter, Tokai Gábor, Gergely Mariann, Hubertus Gassner, Kopócsy Anna, F. Dózsa Katalin, Zsákovics Ferenc, Bakos Katalin és Csizmadia Krisztina tollából.

Czeizel Balázs a szép tipográfiai megjelenés érdekében a képaláírásokat lerövidítette, feloldásukat a hátul található képjegyzékben olvashatjuk. A kötet fekete-fehér formában került nyomtatásra, de van egy színes változata is, mely a Magyar Nemzeti Galéria honlapján érhető el. (A Kiadványaink fül alatt olvasható és tölthető le.)

Bakos Katalin e szavakkal indítja tanulmányát: „Szeretettel ajánlom Évának, akivel izgalmas napokat éltünk meg az egykori bécsi Collegium Hungaricumban, és együtt mentünk le a Központi Antikvárium pincéjébe, mely kalandok nélkül ez az írás nem született volna meg.” A közvetlen hangulat és együttműködés miatt külön érdekessége a könyvnek az a 14 fénykép, amelyek Bajkay Éva életét és a műzeumi munkatársakkal együtt töltött éveket elevenítik fel.